

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 30.06.1988, sp. zn. 3 Cz 41/88, ECLI:CZ:NS:1988:3.CZ.41.1988.1

Číslo: 43/1990

Právní věta: Důsledky spojené s neúspěchem společného návrhu na zahájení řízení, podaného několika účastníky, nezakládají jejich solidární povinnost k úhradě nákladů řízení, přisouzených účastníkům řízení, kteří měli v řízení úspěch, pokud soud nevyslovil tuto povinnost jako společnou a nerozdílnou. To platí i tehdy, jde-li o platební povinnost uloženou účastníkům řízení, kteří jsou manžely.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 30.06.1988

Spisová značka: 3 Cz 41/88

Číslo rozhodnutí: 43

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náklady řízení, Řízení před soudem

Předpisy: 99/1963 Sb. § 263 40/1964 Sb. § 74

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 43

Důsledky spojené s neúspěchem společného návrhu na zahájení řízení, podaného několika účastníky, nezakládají jejich solidární povinnost k úhradě nákladů řízení, přisouzených účastníkům řízení, kteří měli v řízení úspěch, pokud soud nevyslovil tuto povinnost jako společnou a nerozdílnou. To platí i tehdy, jde-li o platební povinnost uloženou účastníkům řízení, kteří jsou manžely.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky z 30. 6. 1988, [3 Cz 41/88](#))

Okresní soud v Lounech svým usnesením z 15. 9. 1986 č. j. 8 C 1014/85-63 připustil zpětvzetí žaloby, kterou žalobci A. Č. a T. Č. požadovali určení neplatnosti kupní smlouvy z 22. 5. 1985 a uložení povinnosti žalovaných A. Š. a J. Š. zaplatit jim částku 120 119,- Kčs oproti vrácení rodinného domku, a řízení zastavil. Protože ve zpětvzetí žaloby spatřoval procesní zavinění žalobců na zastavení řízení, uložil jim s odvoláním na ustanovení § 146 odst. 2 o. s. ř., aby žalovaným zaplatili účelně vynaložené náklady řízení ve výši 4450,- Kčs.

Proti výroku o povinnosti nahradit žalovaným náklady řízení se včas odvolali žalobci. Poukazovali

především na to, že podání žaloby bylo motivováno znaleckým posudkem o ceně nemovitosti, který se v průběhu řízení ukázal jako vadný; žalobci však neměli důvod o jeho správnosti pochybovat. Kromě toho spatřovali důvody hodné zvláštního zřetele, jež by podle jejich názoru odůvodňovaly při rozhodování o náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem použití ustanovení § 150 o. s. ř., i v tom, že jsou důchodci a že jim se zřetelem k jejich poměrům bylo přiznáno ze tří čtvrtin osvobození od placení soudního poplatku.

Usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem bylo rozhodnutí soudu prvního stupně jako věcně správné potvrzeno. Odvolací soud zdůraznil, že navrhovatelé vzali návrh zpět za situace, kdy s ohledem na výsledky dosavadního řízení neměli naděje na úspěch věci; tímto svým dispozitivním úkonem z procesního hlediska zavinili zastavení řízení.

Protože povinnost citovanými usneseními uložená nebyla splněna dobrovolně, podali oprávnění A. Š. a J. Š. návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy povinné T. Č. k uspokojení pohledávky 4650,- Kčs s příslušenstvím. Okresní soud v Lounech usnesením nařídil výkon rozhodnutí pro pohledávku 4650,- Kčs a pro náklady výkonu rozhodnutí 334,- Kčs srážkami ze mzdy povinné, kterou pobírá od státního statku v P.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR, že tímto usnesením soudu prvního stupně byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Jestliže povinný nesplní dobrovolně povinnost, uloženou mu vykonatelným rozhodnutím, může se oprávněný domáhat podle ustanovení § 251 o. s. ř. soudního výkonu rozhodnutí. Výkon rozhodnutí přitom může být nařízen pouze v takovém rozsahu, jaký dostačuje k uspokojení oprávněného (§ 263 odst. 1 o. s. ř.).

Věřitel může požadovat splnění na kterémkoli z dlužníků jen tehdy, jestliže je právním předpisem stanoveno nebo účastníky dohodnuto, že dlužníci mají dluh splnit společně a nerozdílně. Jestliže tomu takto není, nastupuje ve smyslu ustanovení § 74 odst. 2 o. z. zásada dělené povinnosti jednotlivých dlužníků, podle níž jsou podíly na dluhu ve vzájemném poměru stejné.

V projednávané věci bylo podkladem pro soudní výkon rozhodnutí usnesení okresního soudu v Lounech z 15. 9. 1986, č. j. 8 C 1014/85-63, potvrzené usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem ze 7. 10. 1986 sp. zn. 12 Co 392/86. Těmito rozhodnutími bylo povinným uloženo, aby ve lhůtě do patnácti dnů od právní moci usnesení nahradili účelně vynaložené náklady řízení ve výši 4650,- Kčs; tato povinnost na zaplacení nebyl výslovně určen, takže povinnost k plnění každého z povinných byla stejná.

Soud prvního stupně sice své rozhodnutí, jímž byl nařízen soudní výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy T. Č., neodůvodnil citací žádného zákonného ustanovení, avšak z obsahu rozhodnutí vyplývá, že solidaritu povinných vyvozoval nesprávně z ustanovení § 145 odst. 2 o. z.

Podání návrhu není právním úkonem, ale je pouze procesním úkonem, jímž se řízení zahajuje, takže nepřichází v úvahu pasivní solidarita manželů ani ohledně důsledků spojených s neúspěchem návrhu na zahájení řízení. Na tom nic nemění skutečnost, že povinnost takto vzniklá bývá zpravidla hrazena z prostředků v bezpodílovém spoluvlastnictví manželů.

Jestliže soud prvního stupně stanovil, že celá částka, kterou měli A. Č. a T. Č. oprávněným zaplatit, bude vymožena srážkami ze mzdy povinné T. Č., pochybil tím, že se nezabýval souladem výroku svého usnesení s rozhodnutím, které bylo podkladem pro nařízení výkonu. Nebyla-li povinnost dlužníků stanovena společně a nerozdílně, bylo nutno dovodit, že oprávnění mohou vést úspěšně

výkon rozhodnutí proti každému z nich jen do výše částky, která při rovnosti podílů na dluhu byla stejná u A. Č. i u T. Č.; proto nemohl soud vyhovět návrhu na výkon rozhodnutí, byl-li ohledně celé přisouzené částky veden výkon jen proti jednomu z povinných.

Z uvedených důvodů vyplývá, že soud prvního stupně svým usnesením porušil zákon v ustanoveních § 263 odst. 1 o. s. ř. ve vztahu k ustanovení § 74 odst. 2 o. z.